

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per
Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum,
quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia
Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 773. Quamdiu duret officium executoris, & num eo finito, teneatur
reddere rationes gesti officii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](#)

Bullar. V. Capit. Sede vac. q. 12. vers. veram quia.
Gutt. gg. can. c. 11. num. 10. Monet. cit. c. 5. à
num. 97.

6. De cetero notandum hic circa causas mutandi ultimas voluntates; quod causa justa & necessaria saepe in jure confundantur; cum omnis causa necessaria sit quoque justa, causa etiam necessaria dicitur magna in exequendo difficultas; cum valde difficultia reputetur moraliter impossibilia per L. 125. de ff. V. S. quin & evidens major utilitas necessitati equiparetur, ita ut, quae hujus, etiam illius causam permittantur. Clem. I. de reb. Eccles. alien. ubi Gl. v. necessitas. Lambtin. de jurep. L. 3. q. 6. a. 1. num. 6. Monet. l. c. c. 6. num. 101. Wiestn. num. 300. Quamvis alias justa causa importet causam omnem rationabilem, qualis adhuc est, et si non sit cum necessitate & difficultate conjuncta, sed purè consistat in utilitate, qua ad istiusmodi commutationes saepe sufficiens; semper enim exigi causam necessitatis, & non sufficere causam purè publicæ utilitatis, repugnat communi sensui & usui. Wiestn. num. 295. cum Monet. l. c. c. 6. num. 109.

*Quæst. 771. Num executor solvere pos-
sit & debeat omnia testatoris debita,
vendereque bona testatoris ad sol-
venda legata.*

1. **R** Esp. Ad primum: debita testatoris distincta a legatis, non contenta in testamento executores solvere nec debent, nec possunt; quia solum sunt executores testamenti; sed ea ab herede peti debent. nisi tamen testator in genere dixisset, ut exoneraret suam conscientiam, ut executores solvant ejus debita; tunc enim possent & deberent omnia ejus debita, non solum civilia, sed & naturalia, qua in foro conscientiae debentur, solvere de Lugo. de f. & f. Tom. 2. d. 24. num. 333. Possunt etiam, si heres non resistat, legata debita propria auctoritate solvere. herede vero invito, non potest executor propria auctoritate rem legatam capere, ut tradat legatario; quia non potest propria auctoritate heredem ejicere e sua possessione bonorum. Potest tamen & debet Episcopum rogare, ut is compellat heredem; ut etiam ipse potest agere contra heredem & debitores hereditatis ad pia legata; ad alia vero, si sit merus executor, non potest agere directe, sed implorare debet officium Judicis, ut ex officio heredem cogat; quamvis soleant testatores facultatem dare executoribus agendi contra heredes & alios. ita de Lugo. l. c. remittens ad Molin. & Sanch.

2. **R** Esp. Ad secundum: non potest executor particularis (qualis hic dicitur, qui in instituto alio herede nominatus est ad exequendum testamentum) vendere propria auctoritate bona testatoris ad exequenda legata aliqua opera & testatore prescripta, estque talis ab eo facta venditio nulla. Lugo. l. c. num. 332. addens, de facto tamen solere communiter testatores executoribus etiam illis concedere illam facultatem vendendi in ordine ad impleanda in testamento contenta. Potest vero, ut Idem, id sine speciatim ad hoc concessa facultate executor generalis (qualis dicitur, qui nullo herede instituto, constitutus ad voluntatem defunctorum exequendam, & distribuendam bona illius in salutem animæ defunctorum) cum is reputetur quasi heres per L. si quis ad declinandam. c. de Episc. & Cler. Porro

executor particularis instructus illa facultate vendendi, in vendendo servare debet ordinem, vendendo prius mobilia, postea jura & actiones, ac dein immobilia, juxta L. à divo. §. in venditione. ff. dere judic. Item vendendo bona fide, nimis rem magni pretii non vendendo pretio minimo. Potest tamen etiam heres executorum impeditre ne vendat, offerendo pecuniam necessariam, vel exhibendo se paratum ad vendendum & satisfaciendum intra debitum terminum, vel offerendo rem aliam, quae cum minore incommode vendi possit, vel emptorem, qui majus pretium offerat. Ceterum, ubi suo jure vendere potest executor, non tenetur de evictione, sed heres. Potest etiam permutare, obligare & in solutum dare, non tamen hac facultate uti de jure communia ante aditam hereditatem, nisi ad legata pia; nec sine prius requisito herede, nisi forte is ex industria fugeret executorum. ita ferè de Lugo.

*Quæst. 772. Num executori debeatur
salarium ratione hujus officii.*

R Esp. Quanquam quandoque executori relinquatur honorarium aliquod a testatore, non tamen debetur hoc illi tanquam salarium ratione officii; de hoc enim ejus salario nulla est in jure mentio, estque hoc contra praxim; cum officium sit voluntarium pietatis & caritatis vel amicitiae. Nisi tamen ea de causa executor impeditur a rebus propriis agendis, ac inde pateretur lucrum cessans vel damnum emergens; hoc enim ei ex rebus hereditariis compensandum effert; vel nisi effert non merus executor, sed etiam administrator bonorum; pro hac enim administratione deberet illi per Judicem assignari salarium competens. de Lugo. l. c. n. 335.

*Quæst. 773. Quamdiu duret officium
executoris, & num eo finito, tene-
tur reddere rationes gesti officii.*

1. **R** Esp. Primum: quod attinet ad primum, de eo satis dictum supra, ubi, intra quod tempus executor debeat suum officium exequi, seu inchoare & finire. nam præfixo ei ad hoc tempore elapsio, cessat ejus officium absolutè, si integrè omnia executus fuerit, vel devolvitur ad alium, si neglexerit.

2. **R** Esp. Secundum: tenentur executores reddere rationes executionis seu gesti officii sui, ut, si in eo deliquerint, puniantur. ita communiter omnes. Non tamen tenentur reddere rationem de iis, quæ defunctus eis secreto exequenda commisit, nisi præsumeretur fraus, quia res reperientur penes executorem. Si tamen testator non declarasset testamento hanc commissionem datum executori, nec id aliter testibus probari posset, non crederetur afferenti sibi eam factam. ita de Lugo. num. 334. ubi etiam cum Sanch. dñ. 49. (qui tamen addit, credi executori afferenti cum juramento in rebus minimis) & Molin. d. 250. esse hanc causam reddendarum rationum mixti fori, & in ea locum præventioni. Porro Clericos & Religiosos, tam exemptos, quam non exemptos, qui minus hoc exercent, teneri has reddere vi Clem. unic. de testam. coram Ordinariis locorum seu Episcopis & Diœcesanis, astruit de Lugo. num. 327. citans pro hoc Sanch. & Molin. Verum idipsum quod ad exemptos procedere negant cum Gl. in cit. Clem. V. tales. Abb. ibid. n. 8. Barbo. n. 5. quibus citatis iuharet Wiestn. b. c. num. 289. citans quo-

quoque pro hac sententia. Sanch. cit. c. II. n. 23. eò quod dicta constitutio, utpote odiosa & pena-
lis, à personis in ea expressis ad aliás non expressis
non sit extendenda. ac proinde, cum loqui videa-
tur de Religiosis claustralibus, non extendendam

ad Religiosos non claustrales, qui alicui Ecclesiae
seculari exempta præpositi executionis sua testa-
mentaria rationes Papa duntaxat ejus legato,
vel alteri suo legitimo Superiori reddere
tenentur.

TITULUS XXVII.

De successionibus ab intestato.

Quæst. 774. Quid sit successio ab inte-
stato, à qua lege originem trahat &
quotupliciter fut.

I. Esp. Ad primum: successio in bona
defuncti ab intestato dicitur, quæ, de-
ficiente successione testamentaria (qua-
lis est, quæ sūi causa proxima factum seu
dispositionem hominis, puta testatoris habet) de-
fertur immediatè à sola lege, tanquam solis legibus
debita; unde & propriè legitima & justa dicitur, per-
que illud nomen sèpe in jure distinguitur à successio-
ne testamentaria; uti & ab ea, quæ conventione ho-
minum per pactum vel renunciationem factam de-
consensu illius, de cuius hæreditate agitur, acqui-
ritur, quæ propriè testamentaria non est. Dicitur
autem successio testamentaria deficere, & defun-
ctus intestatus decidere, non tantum quando planè
nullum testamentum fecit, sed etiam, licet aliquid
ficerit, illud tamen nullas vires aut effectum habet.
v. g. si propter voluntatis vel solennitatis essentiali-
ter requiriæ defectum ab initio nullum fuit (quo
etiam referuntur, & intestati decidere dicuntur, qui
testamentum de jure facere non potuerunt. v. g. im-
puberes, prodigi & similes) vel validum quidem ab
initio fuit, sed postea ipso jure infirmatur, rumpi-
tur, destruitur, nullo hærede existente seu esse no-
lente, vel irritatur ob capitis diminutionem, quod
testator sit condemnatus ad mortem; vel rescindi-
tur officio Judicis per querelam inofficii; in his
enim omnibus casibus successio ab intestato locum
habet per L. de hered. quæ ab intestato. I. t. ff. de suis
& legit. I. 6. §. 1. ff. l. 34. c. de inoff. test. Lauterb. de
success. civil. ab intest. Secundum Novell. 188. §. 3.
Porro huic successioni ab intestato præfertur testa-
mentaria; cum ea in subsidium obtineat per L. 39.
& 70. ff. de acquir. vel omitt. hered. I. 8. c. comm. de
success. Lauterb. §. 2. dum verò quis prætentit hære-
ditatem ab intestato, contradicitor illius afflentes te-
stamentum factum esse, id probare debet; cum te-
stamentum sit quid facti, quod in dubio non presu-
mitur, sed ab allegante probari debet, eoqué non
probato, quilibet creditur intestatus mortuus. Lau-
terb. I. c. citatis Bachov. ad Trentl. vol. 2. du. 16. ib.
1. lit. a. infra. Barry. de success. I. 18. tit. fin. pr. Fa-
chin. I. 6. controv. c. 46.

2. Resp. Ad secundum: dum dicitur haec suc-
cessio esse legis seu de lege civili, intelligendum id
est, quod quod ad modum, determinationem & or-
dinem, quo defertur hæreditas defuncti intestati fit
juri civilis, ut Wiesbn. b. t. n. 1. quod ipsum tamen
quo ad ordinem non ubique idem est, dum apud
Romanos diverso tempore de hoc successionis ordi-
ne diversa erant iura, uti & modo in Imperio, in di-
versis Provinciis. Unde dum queritur, cui ab in-
testato delata hæritas, non statim ad jus commune,
sed iura locorum, etiam statutaria, respiciendum

Lauterb. I. c. §. 4. Quod tamen jus civile, quia eti-
am quo ad hæc fundatur in præsumpta maiore dilec-
tione propinquorum præ extraneis magisque con-
junctorum sanguine primus conjunctis, indeque
nata affectio certos gradus habet, certo ordine lex
hæc cognatos vocat: unde & altiorem sui originem
hoc jus civile positivum respicit; dum nimur ante
omnem juris hujus dispositionem ab omnibus popu-
lis defunctorum bona ad liberos & propinquos ex
communi affectu semper devolvebantur. quin &
lege divina, ut constat ex Levit. 2. v. 42. Num. 27.
v. 6. Deuter. 4. v. 4. præcipiente, bona transmitti
in ejusdem generis posteros seu descendentes ad fa-
miliarum conservationem. immo jure & dictamine
naturali, ut colligitur ex can. ius naturale. 7. diff. 1.
L. scimus. §. 2. c. de inoff. testam. cum amor propen-
sior in liberos & propinquos, iisque præ extraneis
confundi studium mortalibus à natura insitum sit.
L. 8. §. 1. ff. de jur. codicill.

3. Resp. Ad tertium: sit hæc successio dupli-
citer, nimur vel in capita, vel in stirpes. in
capita, dum proprio jure acquiritur hæritas,
eaque in portiones viriles seu in tot partes, quot
sunt personæ & capita, æqualiter dividitur. In
stirpes, dum unus vel plures, nulla habita ratione
multitudinis vel paucitatis personarum, loco & ex
jure alterius, quem repræsentant, v. g. liberi pa-
rentem, succedunt; ita ut, sive sint multi, sive
pauci, omnes simul tantam ex hæreditate portionem
accipiant, quantum accepturus fuisset ille,
cujus loco succedunt, quamvis eam dein portionem
inter se æqualiter seu in capita dividant. v. g.
pater intestatus moriens relinquit duos filios, & ex
uno horum præmortuo sex nepotes, hi sex suc-
cedunt in stirpem, id est in locum sui patris, à quo
tanquam communi stirpe proveniunt, omnesque
similis plus non accipiunt ex hæreditate avi, quam
quantum eorum pater, si vixisset, fuisset acceptu-
rus, nimur quantum quivis duorum fratum
illorum, nempe pater & patrius viventes accep-
sient. Eandemque portionem acciperent, sive ne-
potes essent 12, sive unus vel duo. ita ferè Barry.
de success. L. 18. tit. 1. num. 2. Gomes. Tom. I.
var. cap. 1. num. 2. & 12. Molin. Tom. 2. de j.
& j. d. 162. num. 3. Haunold. Tom. I. de j. &
j. tract. 5. à num. 401. quos citat Wiesbn. b. t.
num. 4. & sumitur ex §. 6. & §. fin. Inst. de hered.
quæ ab intest. & Auth. in successione. c. de suis &
legit. Neque ad hanc successionem in stirpes fa-
cit, quod filius, cui succedunt, defunctus fuerit
emancipatus, sive adhuc sub patria potestate; aut
etiam, quod ex parte eorum præcesserit ingra-
titudinis causa sufficiens ad ex hæredationem; cum
eā usus non sit eorum avus. de Lugo. Tom. 2. de
j. & j. d. 24. n. 176.